

M A G Y A R   T U D O M Á N Y O S   A K A D É M I A   K Ö N Y V T Á R A

1 9 6 5.   É V I

M U N K A T E R V

B u d a p e s t
1965

F. k.: dr. Rózsa György, igazgató

65060 M. T. A. Kutatási Ellátási Szolgálat
Sokszorosító üzeme
Budapest, I., Országház u. 30
Felelős vezető: Szabó Gyula

1 ÁLTALÁNOS IRÁNYELVEK

Az 1964. évi beszámoló jelentésünkben összegezett tapasztalatok és általános következtetések értelmében, 1965. évi munkatervünk fő irányelveit tartalmi tekintetben az elvégzendő munka - elsősorban a szolgáltatások - színvonalának emelésében, mennyiségileg általában az 1964. évi teljesítményekkel azonos tervezésben jelöljük meg. Utóbbi tekintetben 1965. évi tervszámaink az 1964. évi tervszámokhoz képest azokban a vonatkozásokban csökkentettek, amelyekben ezt az 1965. évi költségvetési előirányzat indokolja /állománygyarapítás, csereforgalom/, vagy amelyeknél az előző évi teljesítmény elérése kivételes tényezőknek volt tulajdonítható /pl. keleti gyűjtemény gyarapítása/.

Általánosan fő feladatnak tekintünk minden olyan lényeges munkát, amelyekben 1964-ről vagy a korábbi évekről bármilyen okból elmaradás mutatkozott /pl. cseretevékenység restanciáinak, 1963. évi katalóguskészítési restancia maradványainak feldolgozása/.

A beruházási programterv elkészítésének és jóváhagyásának menetétől függő ütemezésben és a felmerülő adatszolgáltatási igények szerint, változatlanul munkánk előterében állónak tekintjük a könyvtáráépítéssel kapcsolatosan ránk háruló feladatok ellátását. Ennek értelmében folytatja tevékenységét - Könyvtárunk kollektívájának fokozott mérvű aktív közreműködésével - a Könyvtáráépítési Bizottság.

2 V E Z E T É S, M U N K A S Z E R V E Z E T

A tervév folyamán - az MTA Elnökségének határozatától függően - hatályba lép Könyvtárunk új szervezeti és működési szabályzata, valamint az ennek alapján elkészítendő ügyrend. A szervezeti változással kapcsolatosan a munkaszervezet és munkaerőgazdálkodás további célszerűsítésére, a munkakapacitás hatékonyabb, fő feladatokra /elsősorban szolgáltatásokra/ irányuló kihasználására törekszünk.

1964. évi beszámolónkban említett tapasztalatok alapján, politikai és társadalmi szervezeteinkkel együttműködve, biztosítjuk a munkafegyelem észlelt hiányosságainak megszüntetését, a késések, valamint a nyilvántartási lazaságok kiküszöbölését. A munka intenzitásának és eredményességének növelése érdekében anyagi és egyéb jellegű béren felüli juttatások, kedvezmények, esetleges bérkiegészítések stb. tekintetében az eddiginél nagyobb mértékben, döntő szempontként vesszük figyelembe a munkatervi feladatok maradéktalan, színvonalas teljesítését, a munka racionalizálása iránti készséget /ide értve a felhasználható javaslatokat is/, továbbá az összkönyvtári problémák megoldásában vállalt részvételt, a munkafegyelem betartását, és általában a feladatok ellátásában tanusított helytállást.

3 G A Z D Á L K O D Á S

Könyvtárunk valamennyi munkatársának - elsősorban a vezető munkakörben dolgozóknak - alapvető feladatává tesszük mind költségvetési, mind egyéb vonatkozásban a rendelkezésre álló anyagi keretek célszerű, gazdaságos, messzemenő takarékossgal történő felhasználását.

A takarékosági szempontok és a kiadások gondos szelektálása mellett is előreláthatóan szűknek bizonyul az év folyamán a költségvetés néhány előirányzata. A működési kiadások /05/ rovatán ingatlanfenntartás céljára előirányzottnál nagyobb összegű kötelezettségnek kell pótraktáraink bérleti díja fejében eleget tennünk; az állóeszközök beszerzése /09/ rovaton pedig a külföldi könyvek vásárlási keretének nagymérvű /az 1964. évi felhasználáshoz képest 31%-os/ redukálása - egyrészt a keretcsökkentés, másrészt a tőkés országbeli könyvtárak már most megállapítható további emelkedése miatt - a szükségesnél lényegesen kevesebb mű beszerzését jelenti. Ugyanennél a rovatnál mutatkozik a kéziratvásárlással kapcsolatos, 1964. évi beszámolónkban említett probléma: az előirányzott keretből /amely az 1964. évinek 50%-a/ a múlt évről függően maradt, nagymértékű dokumentumok vásárlása is csak részben realizálható.

4 L É T S Z Á M

Az 1965. évre engedélyezett létszámkeret a munkatervi feladatok ellátására elegendő. A Könyvtáron belül egyes részlegek kapacitásában mutatózó, részben évközi kiesésekből eredő hiányoknak pótlását az 1964. évihez hasonlóan a tervévben is belső átcsoportosítások útján szorgalmazzuk.

5 T U D O M Á N Y O S M U N K A , P U B L I K Á C I Ó

Tudományos, illetőleg tudományos tájékoztatási munkánk középpontjában 1965-ben is "Tudományszervezési Tájékoztató" c. időszakos szemlénk anyagának összeállítását helyezzük.

1964-ben elkészült és nyomdába adott, de nyomdai megjelenést illetően 1965-re áthúzódott munkáktól eltekintve, publikációs tevékenységünket a kiadványok száma tekintetében nem növeljük. Feladatnak tekintjük viszont, hogy 1960-64-ben nagymértékben növekedett tudományos és publikációs tevékenységünket minőségi elemzésnek vessük alá. Megvizsgáljuk kiadványaink tartalmi kérdéseit, tematikáját, szerkesztését, különös tekintettel "A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának Közleményei" c. sorozatunkra. Ugyancsak megvizsgáljuk - a "Tudományszervezési Tájékoztató"-t is beleértve - kiadványaink terjesztési problémáit.

1965-ben fokozott gondot kívánunk fordítani könyvtári tudományos munkánk tervezésére és végrehajtására, ezen belül a tudományos munkára biztosított munkaidő felhasználására és annak ellenőrzésére. Ebben a tekintetben is a tartalmi-minőségi szempontokat kívánjuk elsősorban érvényesíteni.

6 A K Ö N Y V T Á R I M U N K A Á G A I

A könyvtári munka különböző ágaiban a tervszámokat az 1964. évi beszámoló jelentésben adott értékelés szerint állapítottuk meg. Általában a reálisnak értékelt 1964. évi teljesítményeket vettük alapul, érvényesítve az "Általános irányelvek"-ben vázolt szempontokat.

A feladatként kitűzött tervszámokat munkaáganként az "Adatok és táblázatok" c. fejezet rész tünteti fel.

7 A K A D É M I A I F E L A D A T O K

Nemzetközi cseretevékenységünk keretében az előző évekről fennmaradt hátralékok felszámolása és a revíziós munkálatok továbbfolytatása képezi egyéb folyamatos munkák mellett a fő feladatot. Cserekapcsolatainkat 1965-ben is elsősorban ázsiai, afrikai és latin-amerikai országok intézményeivel kívánjuk fejleszteni. Az akadémiai levéltári feladatok 1964-ben megkezdett ellátását folytatva, 1965-ben is a további szervezési munkálatok állnak előtérben. Ezen kívül szerepel tervünkben további irattári dokumentumok /igy az Akadémia hivatali szervei 1954. évig terjedő iratanyagának/ begyűjtése, esetleg levéltári anyag feldolgozása is. Szervezési téren az intézmények folyamatos látogatása, iratkezelési munkájuk tanulmányozása és a tapasztalatok számbavétele, továbbá az iratok védelméről és selejtezéséről szóló, 1959. évi elnöki utasítás módosítására vonatkozó tervezet elkészítése szerepel egyebek között munkatervünkben.

Hálózati munkánkban az akadémiai kutatóintézetek tájékoztatási tevékenységének és az ezzel kapcsolatos igéreknek a tanulmányozása, az intézeti könyvtárak szakkatalógusának és használatának elemző vizsgálata, valamint az intézeti könyvtárak állományvédelmi helyzetének megvizsgálása és javaslat kidolgozása, továbbá ellenőrző, illetőleg instruáló tevékenység lebonyolítása módszertani munkánk főbb feladatai. Folytatólagosan végzendő feladat ankétok és előadások tartása szakmai továbbképzés jelleggel, valamint tapasztalatcsere-látogatások lebonyolítása. Szervezési téren a központi nyomtatványellátás megszervezése a KESZ bekapcsolásával, a szakképzettségéről szóló rendelet érvényesítésének kiterjesztése szerepel egyebek mellett tervfeladataink között.

S A D A T O K és T Á B L Á Z A T O K

3.1

KÖLTSÉGVETÉS		1965.évi	1964.évi
rovat		előirányzat	felhasználás
01		2,669.000	2,635.000
02		234.000	283.000
03		42.000	41.000
04		46.000	48.000
05		442.000	420.000
06		402.000	396.000
08		30.000	43.000
09	könyv	524.000	759.000
	periodika	300.000	452.000
	kézirat és	95.000	165.000
	régi könyv		
	mikrofilm	20.000	18.000
		939.000	1,394.000
	egyéb mű-		
	köddési ki-	1,961.000	2,900.000
	adások		2,136.000
		6,795.000	7,396.000

4.1 LÉTSZÁM

1964.XII.31-én állandó főfoglalkozású 93 fő
 1965.évre engedélyezett új álláshelyeken 3 "

1965. évi létszámkeret 96 fő

5.2 KIADVÁNYTERV

"A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának Közleményei" c.sorozat

BÜKY Béla	Székely Bertalan filozófiai vonatkozású kéz- iratai az Akadémiai Könyvtár kéziratgyűjteményében. Klny.
CSAPODI Csaba	Állományvédelmi módszerek és eredmények az Akadémiai Könyvtár kéziratgyűjteményében és régi könyvgyűjteményében /1949-1964/.
FRÁTER Jánosné	Részletek az Akadémiai Könyvtár történetéből /1865-1875/.
HARANGI Lászlóné	Széchenyi István hagyatéka a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának kéziratgyűjteményében.
MORAVEK Endre	Vocabularium abbreviaturarum bibliothecarii.3. /vol./ Index acronymorum selectorum.4./P./ Instituta civilia et oeconomica. Supplementum. Soksz.
MORAVEK Endre	Vocabularium abbreviaturarum bibliothecarii.3. /vol./ Index acronymorum selectorum.4./P./ Instituta civilia et oeconomica /Ad. Edit Bodnár-Bernáth, coll.et ed.--./ Soksz.
SÁFRÁN Györgyi	Romain Rolland levelei Czeke Mariannhoz.
TÖKÉS László	Mikrofilm és foto a tudományos könyvtárban.

Önálló kiadványok

FRÁTER Jánosné - HAJNAL Gáspár	Kandidátusi és doktori disszertá- ciók katalógusa /1962-1963/.
MOINÁR Zoltán	Magyar akadémikusok névmutatója /1825-1963/.

Periodikus kiadványok

TUDOMÁNSZERVEZÉSI TÁJÉKOZTATÓ. A tudományos kutatás tervezésének igazgatásának és szervezésének nemzetközi irodalma.5.évf.1-6.sz

ÚJ KÜLFÖLDI KÖNYVEK az Akadémiai Könyvtárban.4.évf.1-20.sz.

8/6.1 ÁLLOMÁNY, GYARAPÍTÁS

	könyv	periodika	kézirat	mikrofilm	összesen
1963.XII.31-én	635.693	136.363	245.567	5.738	1,023.3
1964.évi nettó gyarapodás	16.726	6.676	14.000	540	37.9
1965. " " " terv	11.000	6.400	10.000	600	28.0
1965.XII.31-re tervezve	663.419	149.439	269.567	6.878	1,089.3

Gyarapítás /egység/

	gyarapítás		csökkenés		nettó gyarapodás	
	terv	tény	terv	tény	terv	tény
könyv	11.300	17.171	300	445	11.000	16.72
periodika	6.600	6.784	200	108	6.400	6.67
kézirat	10.000	14.000	--	--	10.000	14.00
mikrofilm	600	540	--	--	600	54
	28.500	38.495	500	553	28.000	37.94

A gyarapítás módjai

	könyv		periodika		kézirat		mikrofilm		összesen	
	terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény
v.	2.400	7.282	850	871	8.000	8.900	75	109	11.325	17.1
cs.	4.500	5.807	5.250	5.382	--	--	75	91	9.825	11.2
kp.	2.710	2.741	350	374	--	--	--	--	3.060	3.1
aj.	800	499	150	157	2.000	4.000	--	5	2.950	4.6
ak.	290	289	--	--	--	--	--	--	290	2
s.	--	--	--	--	--	--	450	335	450	3
ö.	600	553	--	--	--	1.100	--	--	600	1.6
	11.300	17.171	6.600	6.784	10.000	14.000	600	540	28.500	38.4

/v.=vétél, cs.=csere, kp.=kötelespéldány, aj.=ajándék.
ak.=akadémiai kiadvány, s.=saját előállítás, ö.=ömlesztett

A gyarapítás eredet szerint

	könyv		periodika		kézirat		mikrofilm		összesen	
	terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény
M.	3.160	3.918	495	513	10.000	14.000	450	336	14.105	18.7
SzU	2.240	2.560	1.056	1.082	--	--	15	7	3.311	3.6
nd.	2.500	4.786	1.287	1.331	--	--	75	147	3.862	6.2
e.	3.400	5.907	3.762	3.858	--	--	60	50	7.222	9.8
	11.300	17.171	6.600	6.784	10.000	14.000	600	540	28.500	38.4

/M.= Magyarország, SzU=Szovjetunió, nd.=népi demokratikus ország
e.=egyéb külföldi országok/

8/6,2 ÁLLOMÁNYVÉDELLEM

	k ö t t e t é s		r e s t a u r á l á s	
	terv	tény	terv	tény
könyv,periodika /kötet/	4.000	3.946	régi könyv	75 91
karton,doboz stb. /db/	250	435	keleti "	-- 9
könyvtári kiadv./kötet/	200	500		
akad.szerveknek /kötet/	50	63		

8/6.3 FELDOLGOZÁS

		cimleírás		osztályozás	
		terv	tény	terv	tény
modern könyv	/mű/	14.850	14.850	14.850	14.850
ősnymtatvány,RMK,antiqua	/mű/	600	620	380	382
egyéb régi könyv	/mű/	800	550	--	--
keleti könyv	/mű/	1.100	1.100	1.100	1.100
periodika	/féle/	600	645	700	650
keleti periodika	/féle/	30	24	--	--
kézirat	/db/	10.000	14.000	--	--
mikrofilm	/mű/	600	540	--	--

Katalógusszerkesztés

		cédulakészítés	
		terv	tény
sokszorosítás			
uj felvétel	206.300	172.155	
javítás	3.300	29.600	209.600 201.755
gépelés			
periodika	3 000	2 931	
kézirat	3 300	3 300	
régi könyv	2 600	2 600	
mikrofilm	600	540	9.500 9.371
			219.100 211.126

		cédulabeosztás	
		terv	tény
központi katalógusokba		110.000	108.522
periodika-	"	3.000	2.931
kézirat-,régi könyv-"		6.800	6.800
mikrofilm-	"	600	540
		120.400	118.793

	revízió /fiók/		központi címjegyzékbe /db/	
	terv	tény	terv	tény
szakkatalógus	32	29	évkönyv-feldolgozás	250 227
betürendes "	64	32	változásjelentés	4.500 4.622

8/6.4 OLVASÓSZOLGÁLAT

<u>Olvasók száma</u>			terv	tény
beiratkozott olvasó /akadémikusok nélkül/				
központi olvasószolgálatban			1.400	1.406
kézirattári és régi könyvgyűjteménynél			700	736
			2.100	2.142